
Onderwerp: Federaal Verbod nertsenkwekerijen

Datum: 02/06/2013

Contact: Wim Van Gils, wim.vangils@natuurpunt.be – 015. 29.72.20

Samenvatting

De Amerikaanse Nerts is een invasieve exoot, die sporadisch voorkomt in België, maar hier (nog) geen stabiele populatie heeft kunnen vestigen. Hij heeft een bewezen impact op de biodiversiteit in het buitenland. Het risico dat deze soort veroorzaakt is ook in België bijzonder hoog, in het bijzonder voor Europees beschermde vogels, reptielen, amfibieën en zoogdieren, gebonden aan waterrijke habitats.

Gezien de precaire toestand van de biodiversiteit in Vlaanderen, en van de Europees beschermde habitats en soorten in het bijzonder, moet een uitbreiding van deze invasieve exoot te allen prijze vermeden worden.

Het kweken van Amerikaanse nertsen moet dan ook, in regel met de Europese en Belgische biodiversiteitsstrategie, tegengegaan worden.

Natuurpunt vraagt het federale parlement om ook in België een verbod in te voeren op het kweken van nertsen.

Situering

Eind 2012 werd in Nederland beslist tot een verbod op de pelsdierhouderij, met een uitdoofscenario voor bestaande exploitaties (2024). In de eerste helft van dit jaar werden de Natuurpunt afdelingen Bochelt en Wervik geconfronteerd met aanvragen voor nieuwe, grootschalige nertsenkwekerijen in hun werkingsgebied – beiden dienden bezwaar in. Aangenomen mag worden dat dit slechts de voorhoede is van een grootschaligere verhuis van de Nederlandse fokkerijen. De ruim 150 nertsenfokkerijen die Nederland kent, zijn immers zeer winstgevend, doordat de prijs van nertsenbont momenteel zeer hoog ligt.

(<http://www.nvm.nl/landelijk/nieuws/2013/20130122jaarcijfers.aspx>)

Ook in België is één en ander in beweging. Een federaal wetsvoorstel werd vanuit drie meerderheidspartijen ingediend op 7 december 2010 (document 53 0789/001), er toe strekkend ook in België te komen tot een verbod op de pelsdierhouderij. Dit voorstel is nog steeds in behandeling in de Kamercommissie Volksgezondheid, Leefmilieu en Maatschappelijke hernieuwing. Het is in het kader van een mogelijke bespreking van dit voorstel in de kamer, dat deze nota werd opgemaakt.

Het kweken van Amerikaanse nertsen is een bedreiging voor de biodiversiteit.

De Amerikaanse nerts is een invasieve exoot, die door de pelskweek in West-Europa is aanbeland. De impact van deze soort op de lokale biodiversiteit wordt door wetenschappers als bijzonder hoog ingeschat. De soort heeft de twijfelachtige eer opgenomen te zijn in de lijst "100 of the worst invasive species in Europe"¹ <http://www.europe-aliens.org/speciesFactsheet.do?speciesId=52880>. De soort staat uiteraard ook op de lijst van invasieve soorten die werd opgemaakt door het "Belgian Forum on Invasive Species"². Hoewel de soort regelmatig waargenomen wordt in België, zijn hier nog geen populaties gevestigd. De soort is al wel invasief in onder andere Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Polen, en Spanje. Het potentieel dat ze zich hier ook vestigen wordt hoog ingeschat. (<http://ias.biodiversity.be/species/show/26>)

Natuurpunt wijst op twee effecten inzake biodiversiteit: predatie op bedreigde inheemse diersoorten en concurrentie (potentieel verdringing) van bedreigde inheemse predatoren.

Het BFIS vat het als volgt samen "*M. vison may severely reduce prey populations (salmonids, amphibians, waterfowl, rodents, etc.) and is a serious threat for red-listed ground nesting birds. It is also suspected of displacing its relative, the European mink Mustela lutreola, and the European polecat Mustela putorius. Escaped farm minks are also likely to favour the development of a number of diseases like Aleutian disease (parvovirus). The American mink is included in the appendix to the recommendation no 77 of the Council of Europe as a species which has proved to be a threat to biological diversity and for which eradication is strongly recommended.*"

Volgens het (Vlaamse) Agentschap voor Natuur en Bos³ "*Heeft de Amerikaanse nerts een belangrijke invloed op de inheemse fauna. De soort voedt zich vooral met vissen, amfibieën, vogels, kleine knaagdieren en bessen. Door het competitieve gedrag van de nerts kunnen inheemse predators (vb. Europese nerts en bunzing) lokaal soms hinder ondervinden. De soort kan eveneens de mogelijke terugkeer van de otter belemmeren.*"

De Amerikaanse Nerts prefereert natte biotopen zoals moerassen, vochtige gebieden en waterlopen. Het zijn dus vooral de soorten die hieraan gebonden zijn, die een sterk risico lopen. Volgens de recentste inschattingen van het INBO⁴ zijn het net de watergebonden habitats een zeer ongunstige beoordeling krijgen en de watergebonden soorten die – nog meer dan de andere- in een ongunstige staat van instandhouding zijn.

---

¹ <http://www.europe-aliens.org/speciesFactsheet.do?speciesId=52880>

² Het Belgian Forum on Invasive Species is een wetenschappelijk netwerk ondersteund door het Belgian Biodiversity Platform. Dat Platform is een BelSPO (Belgian Federal Science Policy Office) initiatief, dat nauw samenwerkt met de Federale overheid.

³ http://www.natuurenbos.be/~media/Files/Themas/Soortenbescherming/Overlast_schad_e/Amerikaanse%20nerts%20M%20vison%20FICHE.pdf

⁴ Demolder H. & Peymen, J. (2012). Natuurindicatoren 2012. Toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.M. 2012.2, Brussel. Pagina 20 en 21.

Voor Vlaanderen wil Natuurpunt in het bijzonder wijzen op de potentiële effecten op een aantal bodembroedende soorten die beschermd dienen te worden onder de Vogelrichtlijn – zoals bvb bruine kiekendief en porseleinhoen. Ook een aantal beschermde amfibieën zoals kamsalamander en boomkikker (Bijlage IV Habitatrictlijn) lopen risico. Ook rode-lijst soorten als oeverwaluw en ringslang, lopen risico's. Het gaat hier telkens om een niet-natuurlijke predator-prooicombinatie, waarop de prooisoot niet is afgestemd. De otter (uiterst zeldzaam in Vlaanderen, Bijlage IV van de Habitatrictlijn) is kwetsbaar door concurrentie.

De Amerikaanse Nerts is een bijzonder mobiele soort; mannelijke dieren kunnen tot 50 km van hun geboorteplek trekken; meestal langs waterlopen⁵. Dit betekent in de praktijk in Vlaanderen dat er geen enkele kweekplaats denkbaar is in Vlaanderen waarbij er geen Habitatrictlijngebied en/of Vogelrichtlijngebied in de directe gevarenzone ligt.

België voert een beleid dat erop gericht is de introductie van nieuwe uitheemse soorten te vermijden en de aantallen van soorten met een negatieve impact te decimeren met het oog op een algehele uitroeiing. Voor het beleid inzake (invasieve) uitheemse soorten is in België de federale overheid verantwoordelijk voor de preventie - m.a.w. voor het vermijden van nieuwe introducties - terwijl het herstel onder de bevoegdheid van de gewesten valt. De basis voor het exotenbeheer zit vervat in de Belgische Biodiversiteitsstrategie 2006-2016⁶ waarin in het bijzonder doelstelling 3.7 betrekking heeft op het vermijden van nieuwe introducties: " **Objectief 3.7 De introductie van invasieve vreemde soorten voorkomen en de impact op de biodiversiteit ervan beperken.**

Het terugdringen van invasieve exoten is ook één van de 6 doelen van de EU biodiversiteitsstrategie.⁷

Natuurpunt meent dan ook dat de kweek van Nertsen, met haar intrinsieke risico op ontsnappingen en impact op de biodiversiteit, onverenigbaar is met de Europese biodiversiteitsstrategie 2020 (gestemd bij resolutie op 20 april 2012) en de Belgische biodiversiteitsstrategie 2006 tot 2016 (goedgekeurd door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu op 26 oktober 2006).

---

⁵ <http://ias.biodiversity.be/species/show/26>

⁶ http://www.health.belgium.be/filestore/7472454_NL/Biodiversiteit?_NL_7472454_nl.pdf

⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/2020.htm>